Natur & Miljø
Parkvej 37
4800 Nykøbing F
Att. Biolog Michael Behrens

GULDBORGSUND

HØRINGSBREV - ETABLERING AF GEDDEENG VED DET OFFENTLIGE VANDLØB 67 – SØBORGKANALEN

Guldborgsund Kommune fremmer hermed lavbundsprojektet "Geddeeng ved Søborgkanalen" og sender det i 4 ugers offentlig høring. Der er således mulighed for at komme med skriftlige kommentarer til projektet til og med den 15. december 2026.
Ændringer i vandløbsskikkelse er en regulering og skal derfor godkendes af vandløbsmyndigheden, jf. vandløbsloven[1] § 17.

Kommentarer til projektet skal sendes til Guldborgsund Kommune via digital post (klik her for Borger og Virksomhed).

17. NOVEMBER 2026

Formål
Formålet med etableringen af geddeengen er for hjælpe de udrydningstruede bestande af brakvandslevende gedder og aborrer. Ved dette projekt etableres et gyde- og opvækstområde egnet netop disse udrydningstruede fiskearter, som over sommerperioden vil udtørres og sidenhen græsses. Dette bidrager til at fremme naturens kvalitet, biodiversitet og bidrager også til at forbedre vandmiljøet ved skabelse af våde områder med omsætning af kvælstof samt ekstensivering af landbrugsarealer.

GULDBORGSUND KOMMUNE

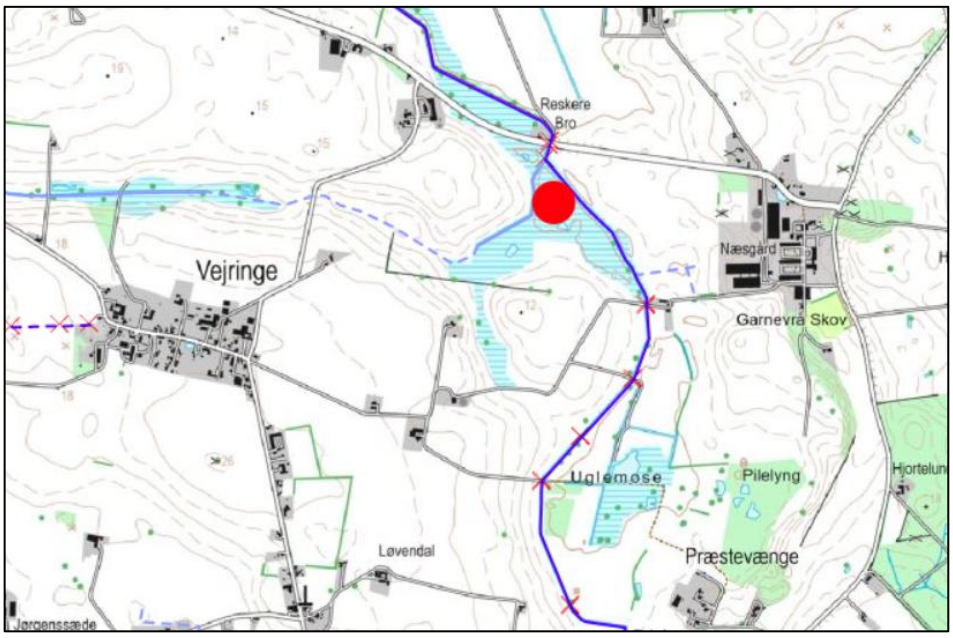
CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
NATUR & MILJØ
PARKVEJ 37
4800 NYKØBING F.
TLF. + 45 54 73 19 73
WWW.GULDBORGSUND.DK

SAGSNR. 26-019230
SAGSBEHANDLER:
RIKKE FREDERIKSEN
MOB +45 54 73 19 92

CVR NR. 29 18 85 99

NATUR & MILJØ
TELEFONTIDER
MAN – ONS KL. 9.00 – 11.00
TORS KL. 14.00 – 16.00
FRE KL. 9.00 – 11.00

SEND DIGITAL POST:
BORGER | VIRKSOMHED

Kort over placering af projektområde markeret med rød – nordøst for Vejringe, syd for Orevej.

[1] LBK nr. 1217 af 25/11/2019: Bekendtgørelse af lov om vandløb

Oversigt over projektområdets afgrænsning på ca. 5 ha.

Projektbeskrivelse

Baggrund

I kystvandene omkring Sydsjælland, Møn, Falster og Lolland findes der unikke bestande af brakvandslevende aborrer og gedder. Disse arter er truet af udryddelse, og manglen på egnede gyde- og opvækstområder vurderes til at være en af de medvirkende årsager.

For at hjælpe de brakvandslevende gedder, som lever i Grønsund og de åer, som har udløb hertil på det nordlige Falster, etableres der derfor en geddeeng i forbindelse med Søborgkanalen.

Det ansøgte projekt omfatter etablering af en såkaldt geddeeng. En geddeeng er et lavbundet areal, der periodisk oversvømmes af vandløbsvand i forårsperioden. De lavvandede og hurtigt opvarmede forhold skaber egnede gyde- og opvækstbetingelser for gedde, idet æg og yngel udvikles under gunstige temperaturforhold. Områdets vegetation, bestående af græsser og urter, bidrager samtidig til at øge overlevelsen af æg og yngel, indtil de unge fisk vandrer tilbage til vandløbet og videre til Grønsund.

Det er desuden en forudsætning for projektets funktion, at området udtørrer i sommerperioden. Dette muliggør afgræsning, som medvirker til at opretholde en lav og varieret vegetation, der er gunstig for geddernes gydning det efterfølgende

år. Den periodiske udtørring reducerer samtidig risikoen for etablering af fiskearter, herunder hundestejle, som kan prædere på geddens æg og yngel.

Etableringen af projektet kræver lodsejers fulde accept.

Området

Kommunen fik i 2022 foretaget en undersøgelse, som viste, at der stadig er en lille bestand af brakvandslevende gedder tilbage i Søborgkanalen og den nærtliggende Gundslev Å. Andre undersøgelser har også vist, at der stadig findes en bestand af gedder omkring den nærtliggende Fribrødre Å. Det er håbet, at vi kan nå at redde bestanden fra at uddø ved at give den bedre gydebetingelser.

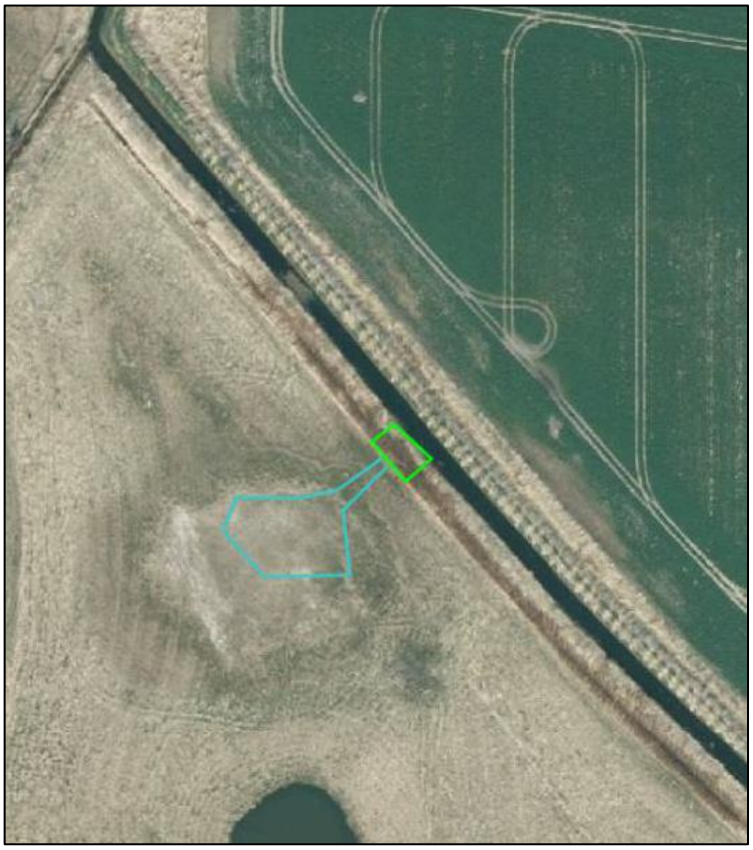
Området drænes med en pumpe, som er i drift hele året. Der sker sommerafgræsning med køer. Der er desuden etableret tre padde-vandhuller på arealet.

Der skabes en passage mellem det beskyttede vandløb, Søborgkanalen, og det afgræssede eng/moseområde på den østlige del af matrikel 9a, Vejringe By, Åstrup.

Projektets tiltag

Det vigtigste tiltag i projektet er at få skabt adgang mellem Søborgkanalen og moseområdet. Dette gøres ved at etablere et stemmeværk i Søborgkanalen st. 4120, som ved hjælp af svinerygsplanker, kan regulere, hvorvidt vandet fra vandløbet

kan løbe ind på området – der ansøges derfor om etablering af stemmeværk med bund i kote 0 DVR90 (m).

Tiltag for etablering af geddeeng ved Søborgkanalen. Den grønne firkant er hvor stemmet placeres i brinken ved st. 4120 i det offentlige vandløb 67, Søborgkanalen

Udgifter til projektet
Ansøger afholder alle udgifter, med eventuelt tilskud fra staten.

Ejendomsforhold
Projektområdet ligger på matriklen 9a Vejringe By, Åstrup og ejes af Børge Løjmand.

Tidsplan
Ansøger ønsker opstart hurtigst muligt

Afgørelse om ikke VVM-pligt
Projekttypen er anført under punkt 10f på bilag 2 i VVM-bekendtgørelsen[2]. Det kræves derfor, at der laves en VVM-screening (Vurdering af Virkningerne på Miljøet) af projektets omfang, hvor det vurderes om projektet kræver en større VVM-redegørelse.

Afgørelsen om ikke VVM-pligt er offentliggjort på Guldborgsund Kommunes hjemmeside den 17. november 2026.

[2] LBK nr. 4 af 03/01/2023: Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Klagefristen er den 15. december 2026.

Anden lovgivning
Etablering af vådområde i det åbne land kræver landzonetilladelse, der skal derfor ansøges herom og foreligge en tilladelse hertil, før der kan gives en tilladelse efter vandløbsloven.

Høringsfristen er den 15. december 2026.

Kommentarer og spørgsmål til projektet skal sendes til Guldborgsund Kommune via digital post (klik her for Borger eller Virksomhed).

Med venlig hilsen

Rikke Frederiksen
Biolog/Vandløbsmedarbejder

Guldborgsund Kommune er underlagt Persondataforordningen. Vi skal derfor give dig en række oplysninger om vores behandling af personoplysninger og dine rettigheder som registreret. Du kan læse mere herom på www.guldborgsund.dk/oplysningspligten. I fysiske breve er indholdet vedlagt.

Bilag:
- Ansøgningsmateriale

En kopi af dette høringsbrev er sendt til:
- Lodsejer for projektområdet (Børge Løjmand)
- Danmarks Naturfredningsforening, CVR 60804214
- Museum Lolland-Falster, CVR 32103316
- Fiskeristyrelsen, CVR 39097176
- Danmarks Sportsfiskerforening, CVR 37099015
- Velas, CVR 30869052

Ansøgning om etablering af bygværk for regulering af midlertidig vandstand på matr. 9a Vejringe By, Åstrup.

Ansøgning

BAGGRUND

I kystvandene omkring Sydsjælland, Møn, Falster og Lolland findes der unikke bestande af brakvandslevende aborrer og gedder (se baggrundsinfo i bilag 1). Desværre er bestandene truet af udryddelse, og manglen på egnede gyde- og op-vækstområder vurderes til at være en af de medvirkende årsager.

For at hjælpe de brakvandslevende gedder, som lever i Grønsund og de åer, som har udløb hertil på det nordlige Falster, ønsker Guldborgsund Kommune at etablere en geddeeng i forbindelse med Søborg Kanalen.

En geddeeng er kort fortalt et område, som oversvømmes af vandløbsvand om foråret. Her vil det lave vand hurtigt blive varmet op, hvilket sikrer en hurtig udvikling af geddernes æg. Samtidig vil et lavvandet område med masser af vegetation bestående af græs og urter, sikre en høj overlevelse hos både æg og yngel, inden de nyklækkede fisk bevæger sig ud i vandløbet igen og svømmer videre til Grønsund. Det optimale vil være, at det lavvandede område tørrer ud om sommeren, så der kan ske afgræsning af køer, hvilket vil sikre, at vegetationen er optimal til gydesæsonen året efter. Udtørringen vil samtidig sikre, at fisk som f.eks. hundestejler ikke etablerer sig, hvilket kan gå hårdt ud over geddeynglen, da hundestejlerne præderer på disse.

OMRÅDET

Vi ønsker at skabe passage mellem Søborg Kanal (§ 3 beskyttet vandløb) og det afgræssede eng/moseområde på den østlige del af matrikel 9a, Vejringe By, Åstrup.

Kommunen fik i 2022 foretaget en undersøgelse, som viste, at der stadig er en lille bestand af brakvandslevende gedder tilbage i Søborg Kanal og den nærtliggende Gundslev Å (bilag 2). Andre undersøgelser har også vist, at der stadig findes en bestand af gedder omkring den nærtliggende Fribrødre Å. Det er håbet, at vi kan nå at redde bestanden fra at uddø ved at give den bedre gydebetingelser. Er det for sent, vil der være mulighed for, at vi kan modtage geddeyngel fra nærtliggende bestande og dermed ”genstarte” populationen.

Området som projektet omhandler, er registreret som mose beskyttet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Området drænes med en pumpe, som er i drift hele året. Der sker sommerafgræsning med køer. Der er desuden i nyere tid etableret tre padde-vandhuller (§ 3 beskyttet sø) på arealet. Områdets afgrænsning fremgår af billede 2.

Billede 2: Afgrænsning af projektområde.

Som det fremgår af billede 3, kan området i visse år være helt vand-dækket i perioder af året.

Billede 3: Ortofoto fra 2025.

PROJEKTET

Det vigtigste tiltag i projektet er at få skabt adgang mellem Søborg Kanal og moseområdet. Dette gøres ved at etablere et stemmeværk i vandløbsbrinken, som ved hjælp af svinerygsplanker, kan regulere, hvorvidt vandet fra vandløbet kan løbe ind på området – der ansøges derfor om etablering af stemmeværk.

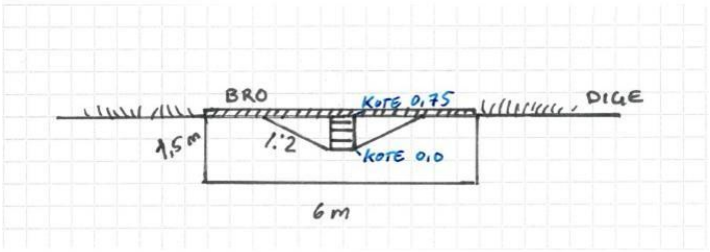
Et eksempel på en sådan løsning fremgår af billede 4.

Billede 4: Stem med svinerygsplanker, Trudstolpeløbet.

Stemmet vil blive dimensioneret så de gydemodne fisk kan vandre ind og ud uhindret. Åbningen vil formentlig være mellem 0,5-1 meter. Det vil blive sikret, at stemmet er godt forankret i vandløbsbrinken så gennembrud og lignende undgås. Her vil vi trække på erfaringer fra Næstved Kommune samt egne erfaringer fra etablering af lignende geddeeng nær Trustolpeløbet.

Planen er at åbne op for stemmeværket omkring marts, så vandløbsvand kan oversvømme området og de gydemodne gedder i vandløbet har mulighed for at komme ind på området. Samtidig slukkes pumpen, som dræner området. Omkring 1. juni sættes plankerne i stemmeværket, så adgangen mellem Søborg Kanal og moseområdet afbrydes. Herefter tændes for pumpen, så området drænes, og der kan sættes køer ud til afgræsning.

Skitse af bygværk.